

L'afusellament de l'alcalde Josep Rodríguez, a judici a l'Argentina 77 anys després

La justícia argentina jutjarà l'afusellament de l'alcalde tortosí republicà Josep Rodríguez 77 anys després. També els de l'alcalde de l'Aldea, Agustí Ventura, i el de Gandesa, Vicent Soro. Són els tres noms ebrencs que figuren a la querella presentada per Esquerra Republicana de Catalunya que la magistrada ha admès a tràmit.

TORTOSA Redacció

"Si Catalunya té en Lluís Companys un president màrtir per haver sigut afusellat quan ja la guerra s'havia acabat, en temps de pau, Tortosa també hauria de considerar Josep Rodríguez el seu alcalde màrtir pel mateix motiu". Ho escriu Josep Subirats Piñana, doctor en Ciències Econòmiques, senador durant la transició i també un dels represaliats del bàndol republicà en el llibre *Quatre alcaldes republicans de Tortosa*. Fa referència a l'alcalde republicà de Tortosa durant la Guerra Civil, Josep Rodríguez Martínez, afusellat pel règim franquista el 8 d'agost del 1939.

Setanta-set anys després d'aquells fets, la justícia argentina por-

L'encarregada d'investigar els crims del franquisme és la magistrada María Servini, que ja va obrir el procés l'abril del 2010 i ara ha admès a tràmit la querella presentada per Esquerra Republicana tot coincidint amb el 73è aniversari de la mort de l'expresident Companys.

CINC ANYS DE CARRERA POLÍTICA Rodríguez va ser alcalde de Tortosa entre l'octubre del 36 i el maig del 37 i entre el setembre del 37 i el gener del 39, quan Tortosa va ser envaïda per les tropes franquistes. Va entrar en política l'any 1934, quan va ser elegit regidor de l'Ajuntament tortosí per Esquerra Republicana de Catalunya (ERC). Va ocupar-ne la regidoria de Sanitat i Assistència Social. També va ser-ne tinent d'alcalde.

Rodríguez també va ser l'alcalde encarregat de traslladar l'Ajuntament al Perelló després dels bombardejos de l'abril del 1938, quan la capital del Baix Ebre va convertir-se en front de guerra. Finalment, quan Tortosa va caure al bàndol franquista, l'alcalde va exiliar-se a Barcelona, però, segons explica Subirats Piñana al seu llibre, va decidir tornar a la Tortosa ocupada pels franquistes creient-se "la propaganda franquista que res no havien de témer els que no tinguessen *las manos manchadas de sangre*". Va arribar a Tortosa el 5 de març del 1939 i el 28 d'abril va ingressar a la presó de Pinella. En el consell de

I A MÉS

S'investigarà l'afusellament dels alcaldes Gandesa i l'Aldea

■ En el llistat d'alcaldes inclosos al sumari de crims del franquisme que investiga la magistrada argentina María Servini hi ha dos noms ebrencs més. D'una banda, l'alcalde de Gandesa, Vicenç Soro, al qual van acusar, entre d'altres coses, de no haver batejat els seus fills. Li van fer un consell de guerra el 18 d'abril del 1940 i el van executar el 24 de gener del 41. Fins i tot la seua esposa, Francesca Ubalde, també va patir la repressió en ser condemnada a reclusió perpètua.

■ El tercer és Agustí Ventura, que va ocupar el càrrec d'alcalde de l'Aldea al voltant d'un mes. Va ser acusat de la mort de quatre persones durant la guerra i va ser executat.

Josep Rodríguez, alcalde de Tortosa (ERC).

director de l'hospital municipal de la Santa Creu de Jesús; Jacint Arbona Fontcuberta i Joaquim Cid Subirats.

UN CARRER AL GRUP DEL TEMPLE Subirats Piñana, en el seu llibre, ja posa de manifest la importància de la figura de l'alcalde republicà afusellat en temps de pau. També recull l'acte homenatge que el col·lectiu Marcel·lí Domingo li va fer a finals de l'any 1997. Des de fa uns anys, a més a més, un dels carrers del Grup del Temple porta el seu nom.

L'alcalde, Ferran Bel, ha volgut fer un reconeixement a la figura de l'alcalde Rodríguez, tot assenyalant que va ser una persona afusellada per la seua ideologia, "un fet inadmissible i que realça, encara més, la figura". Sobre la causa oberta a Argentina, Bel ha dit que malgrat respecta la decisió d'ERC de presentar la querella en aquest país perquè siguin jutjats els crims de guerra, lamenta que no es pugui fer "on s'ha de fer". "No tinc tant clar que el millor lloc per fer-ho siga l'Argentina", ha dit. ■

Va ser alcalde entre el 36 i el 39 de forma interrompuda

tarà a jutjar aquest afusellament després d'acceptar a tràmit la querella presentada per Esquerra Republicana de Catalunya. Serà juntament amb l'afusellament de fins a 47 càrrecs més del partit; entre ells, el president Lluís Companys. En aquest llistat també figuren dos alcaldes republicans ebrencs més: Agustí Ventura (batlle de l'Aldea) i Vicent Soro (batlle de Gandesa).

guerra sumaríssim i d'urgència, se'l va acusar d'haver permès accions violentes i no haver-les evitat mentre era alcalde. Rodríguez va ser jutjat amb vuit tortosins més, però va ser l'únic condemnat a mort de tot el grup.

Va ser afusellat el 8 d'agost del 1939, juntament amb altres personalitats tortosines: el doctor Primitiu Sabaté Barjau, que havia sigut